

PARTAJ. INSTANȚA COMPETENTĂ

Avându-se în vedere dispoziția de excepție înscrisă în art. 657 C.pr.civ., rezultă că, prin derogare de la norma de drept comun în materie (art. 2 pct. 1 lit. b din același Cod), în materie de partaj (împărșeală) competența în prima instanță aparține numai judecătoreiei, iar nu tribunalului, chiar dacă valoarea bunurilor (bunului) ce formează obiectul partajului este mai mare de 150.000.000 lei (cu notă critică).

S-a luat în examinare recursul declarat de pârâta P.I. împotriva deciziei civile nr. 11 din 4 mai 1999 a Curții de Apel Craiova, secția civilă.

În lipsa părților, care nu au fost citate.

CURTEA

Asupra recursului de față:

Din examinarea lucrărilor din dosar, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată la 30 ianuarie 1996, reclamantii P.C. și B.I. au chemat în judecată pe pârâții P.I. și P.M., solicitând ca, prin hotărârea ce se va pronunța, să se dispună partajarea averii rămasă de pe urma defunctului P.I., decedat la 13 septembrie 1994.

Judecătoria Craiova, prin sentința civilă nr. 8513 din 24 iunie 1998, a admis excepția necompetenței materiale în soluționarea pricinii, având în vedere că valoarea bunurilor supuse partajului este de peste 150 000 000 lei și a declinat competența în favoarea Tribunalului Dolj în baza art. 2 pct. 1 lit. b din Codul de procedură civilă.

Tribunalul Dolj – secția civilă – prin sentința nr. 257 din 27 noiembrie 1998, a declinat competența în favoarea Judecătoreiei Craiova, trimițând dosarul Curții de Apel Craiova pentru soluționarea conflictului negativ de competență.

Pentru a hotărâ astfel, tribunalul a reținut că, în ceea ce privește competența materială de soluționare a cererilor având ca obiect partajul succesoral, sunt aplicabile prevederile art. 657 din Codul de procedură civilă, care sunt norme speciale, ce derogă de la norma generală privind competența prevăzută de art. 2 pct. 1 lit. b din Codul de procedură civilă.

Fiind sesizată cu soluționarea conflictului negativ de competență între Judecătoria Craiova și Tribunalul Dolj, Curtea de Apel Craiova – secția civilă – prin decizia nr. 11 din 4 mai 1999, a stabilit competența în favoarea Tribunalului Dolj ca primă instanță în raport cu prevederile art. 2 pct. 1 lit. b din Codul de procedură civilă, care stabilesc competența materială în raport de valoarea

obiectului acțiunii, respectiv, de peste 150000000 lei. Instanța de apel a mai reținut că nu se aplică prevederile art. 657 din Codul de procedură civilă, întrucât ele au fost abrogate prin Legea nr. 59/1993.

În contra acestei din urmă hotărâri, pârâta P.I. a declarat recurs prin care susține că aceasta a fost dată cu aplicarea greșită a legii, fiind interpretate eronat dispozițiunile art. 2 pct. 1 lit. b din Codul de procedură civilă, cât și cele ale art. 657 din același Cod.

Recursul este fondat, pentru considerentele ce se vor arăta în continuare.

Într-adevăr, conform prevederilor art. 2 pct. 1 lit. b din Codul de procedură civilă, tribunalele judecă în primă instanță, printre altele, procesele și cererile privind drepturi și obligații rezultând din raporturile juridice civile al căror obiect are o valoare mai mare de 150 000 000 lei.

Competența instanțelor judecătorești după materie, reglementată de cartea I, titlul 1, reprezintă sediul materiei și constituie legea generală aplicabilă instanțelor judecătorești în privința competenței materiale.

De la această normă generală există însă și derogări în care competența materială este dată de lege, în cazul anumitor acțiuni și cereri, altor instanțe decât celor care în mod normal judecă asemenea acțiuni.

O asemenea derogare, în care competența materială revine judecătoriei în primă instanță, este cea prevăzută în art. 657 din Codul de procedură civilă, conform căruia „împărțirea de succesiuni între mai multe persoane se va face prin judecătorie dacă ele nu o pot face prin bună înțelegere”, această prevedere fiind menținută și după modificarea Codului de procedură civilă prin Legea nr. 59/1993.

Această derogare de la dreptul comun în materie are la bază natura acțiunilor și cererilor, și nu valoarea obiectului lor.

Cum norma specială derogă de la norma generală, potrivit principiului *specialia generalibus derogant*, se constată că regulile aplicabile acțiunilor de partaj succesoral, în privința competenței, sunt cele prevăzute în art. 657 din Codul de procedură civilă și nu cele de la art. 2 pct. 1 lit. b din același Cod.

Drept urmare, față de cele ce preced, recursul declarat în cauză urmează a fi admis, se va casa decizia atacată și se va stabili competența soluționării cauzei, în favoarea Judecătoriei Craiova, căreia i se va trimite dosarul (*Curtea Supremă de Justiție, secția civilă, camera de consiliu, decizia nr. 3090 din 22 septembrie 1999*).

NOTĂ. Decizia Curții Supreme de Justiție ridică două probleme de un deosebit interes teoretic și practic, care, după părerea noastră, au fost rezolvate în mod greșit.

1. Prima problemă se referă la modul de soluționare a recursului declarat împotriva regulatorului de competență. Instanța supremă a examinat recursul

declarat împotriva deciziei civile nr. 11 din 4 mai 1999 a Curții de Apel Craiova, secția civilă, prin care aceasta soluționase un conflict de competență între Judecătoria Craiova și Tribunalul Dolj, în camera de consiliu și în lipsa părților, care nu au fost citate. Este legal acest procedeu? Potrivit art. 22 alin. 5 C.pr.civ., „instanța competentă să judece conflictul va hotărî în camera de consiliu, fără citarea părților, cu drept de recurs în termen de 5 zile de la pronunțare”. Trebuie observat, mai întâi, că textul a fost amendat de către Curtea Constituțională, care a dispus că dispoziția art. 22 alin. 5, conform căreia termenul pentru exercitarea dreptului de recurs curge de la pronunțarea hotărârii care conține regulatorul de competență, este neconstituțională¹. Deci, în prezent, își va găsi aplicare art. 102 alin. 1 C.pr.civ., care stabilește că „termenele încep să curgă de la data comunicării actelor de procedură, dacă legea nu dispune altfel”, regulă reluată și în art. 301 C.pr.civ. care însă, reglementând termenul de recurs de drept comun, stabilește nu numai punctul de plecare al acestuia (comunicarea hotărârii), ci și durata (15 zile), aspect care a rămas nemodificat în art. 22 alin. 5 C.pr.civ.

Este de observat, în al doilea rând, că art. 22 alin. 5 stabilește reguli derogatorii privind judecata numai pentru instanța care soluționează conflictul de competență, iar nu și pentru instanța de recurs. Prin modul în care a judecat, Curtea Supremă de Justiție a încălcat dispozițiile art. 85 și ale art. 121 alin. 1 C.pr.civ. Într-adevăr, art. 85 stabilește că „judecătorul nu poate hotărî asupra unei cereri decât după citarea sau înfățișarea părților, afară numai dacă legea nu dispune altfel”, iar în privința soluționării recursului împotriva hotărârii prin care s-a rezolvat conflictul de competență, legea nu stabilește nici o derogare și deci părțile trebuiau citate. Pe de altă parte, art. 121 alin. 1 prevede că „ședințele vor fi publice, afară de cazurile când legea dispune altfel”. Nici din acest punct de vedere legiuitorul nu derogă în materia ce discutăm, astfel că instanța supremă nu era îndreptățită să soluționeze recursul în camera de consiliu. Dispozițiile art. 85 și ale art. 121 alin. 1 sunt imperative și consacră principii esențiale de desfășurare a procesului civil – contradictorialitatea, dreptul de apărare, publicitatea –, principii avute în vedere și de art. 6 pct.1 din Convenția europeană a drepturilor omului, astfel că este regretabil ca nesocotirea lor să se constate chiar într-o decizie a instanței supreme.

2. A doua problemă are în vedere stabilirea competenței materiale în procesele de partaj succesoral. După ce câțiva ani de la modificarea Codului de procedură civilă în 1993 instanța supremă a aplicat regulile de competență stabilite de art. 1–4, prin decizia ce adnotăm, confirmând o soluție a Tribunalului Dolj, a renunțat la practica sa și a decis că în această materie sunt incidente

¹ Decizia Curții Constituționale nr. 11 din 9 februarie 1999, publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr. 136 din 1 aprilie 1999.

exclusiv dispozițiile art. 657 C.pr.civ.² Soluția este justificată de aplicarea cu prioritate a normei speciale înscrise în acest text. Pentru a vedea în ce măsură este justificată soluția, trebuie cercetată evoluția acestui text și dacă acesta mai este sau nu în vigoare.

Astfel:

– Codul de procedură civilă prevedea, înainte de 10 septembrie 1943, în art. 691, că „împărțirea de succesiune între mai multe persoane se va face prin tribunal, dacă ele nu o pot face prin bună înțelegere”³;

– Decretul-Lege nr. 603/1943 pentru simplificarea procedurii împărțelilor judiciare⁴ a înlocuit dispozițiile art. 691–701 C.pr.civ.⁵, stabilind, în art. 16, două reguli privind competența: „cererile pentru încetarea stării de indiviziune, când averea supusă împărțelii este compusă numai din bunuri mobile, sunt de competența judecătoriilor de pace, în primă și ultimă instanță, până la valoarea de 50 000 lei inclusiv, și cu apel la tribunal, până la valoarea de 300 000 lei inclusiv” (alin. 1); „când în averea supusă împărțelii sunt și bunuri imobile, judecătoriile de pace judecă în primă instanță până la valoarea de 300 000 lei inclusiv” (alin. 2)⁶;

– Prin art. VI pct.7 al Legii nr.18/1948 pentru modificarea Codului de procedură civilă⁷, art. 16 din Decretul-Lege nr. 603/1943 a fost abrogat, iar prin art. III alin. 1 al aceleiași legi s-a stabilit că aplicarea dispozițiilor prevăzute în cuprinsul cărților V și VI din Codul de procedură civilă (și care nu au fost modificate prin această lege) trece, afară de excepțiile prevăzute în text, în competența judecătoriilor. Cu ocazia republicării Codului în anul 1948, în cartea VI, secțiunea a VI-a, au fost reproduse și dispozițiile art. 691–701, deși înlocuite prin Decretul-Lege nr. 603/1943, dându-se o nouă numerotare textelor (art. 657–667), iar în art. 657, noțiunea de tribunal a fost înlocuită cu cea de judecătorie, astfel cum prevedea art. III din Legea nr. 18/1948. Ministerul Justiției pre-

² Ne întrebăm dacă această soluție nu trebuia să fie supusă mai întâi secțiilor unite ale Curții Supreme de Justiție, în condițiile art. 31 din Legea nr. 56/1993, deoarece duce la schimbarea jurisprudenței secției civile.

³ Codul de procedură civilă din 11 septembrie 1865, cuprinzând toate modificările survenite până la 1 iulie 1943, Editura Socec, București, 1943, p. 82.

⁴ Publicată în „Monitorul oficial al României”, partea I, nr. 212 din 10 septembrie 1943.

⁵ A se vedea Ministerul Justiției, *Codul de procedură civilă și Legea judecătoriilor de ocoale*, Institutul de Arte Grafice Tiparul Românesc, București, 1944, p. 262.

⁶ Prin art. I al Legii privitoare la competența civilă și comercială a judecătoriilor din anul 1946 („Monitorul oficial al României”, partea I, nr. 153 din 4 iulie 1946) se modifică art. 16, pe de o parte, în sensul actualizării valorii (1 milion-lei inclusiv, în loc de 50000 lei și 20 milioane lei inclusiv, în loc de 300 000 lei), iar, pe de altă parte, se introduce alin. 3, potrivit căruia „competența în cazurile prevăzute de alin. precedente se determină după capitalul reclamat sau valoarea obiectului în litigiu, indiferent de procente sau accesorii”.

⁷ Publicată în „Monitorul oficial”, partea I, nr. 35 din 12 februarie 1948.

ciza însă la această secțiune „Modificat prin Legea nr. 603 din 10 septembrie 1943”⁸. Ulterior, în alte ediții ale Codului, apare următoarea notă: „Această secțiune este în cea mai mare parte modificată prin Legea nr. 603/1943. Textele art. 657–667 au fost reproduse întocmai, întrucât ele nu au fost expres modificate sau abrogate. Dispozițiile lor trebuie însă întregite cu cele ale Legii nr. 603/1943”⁹. În sfârșit, în prezent, în aplicarea art. III din Legea nr. 59/1993, termenul de „tribunal popular”, folosit de art. 657, se înlocuiește cu cel de „judecătorie”.

Cunoscând evoluția textului în discuție, se pot face câteva observații:

a) Sub imperiul art. 691 C.pr.civ., anterior datei de 10 septembrie 1943, deși textul se referea la tribunal, competența în materie de partaj succesoral se împărțea între tribunal și judecătoria de ocol, după criteriul valorii, potrivit art. 56 C.pr.civ., coroborat cu art. 34 din Legea judecătoriilor de ocoale¹⁰;

b) În perioada 1943–1948, art. 16 din Decretul-Lege nr. 603/1943 folosea tot criteriul valorii pentru a determina, pe de o parte, competența judecătoriilor de pace și tribunalelor – instanțe de drept comun – în ce privește judecata în primă instanță, iar, pe de altă parte, pentru a stabili când judecătoria pronunță hotărâri definitive și când ele sunt susceptibile de apel;

c) Art. IV din Legea nr. 18/1948 a abrogat art. 16 din Decretul-Lege nr. 603/1943, deoarece a stabilit judecătoria ca având plenitudine de judecată pentru judecata în primă instanță și a desființat și competența după valoare. Prin această s-a apreciat că „legislația noastră democrat-populară a făcut posibil ca marea masă de împiriciinați să se poată adresa, pentru rezolvarea cauzelor civile, instanței celei mai apropiate din punct de vedere teritorial”¹¹;

d) Chiar dacă, cu ocazia republicării Codului de procedură civilă în anul 1948, s-au reprodus și dispozițiile din secțiunea „Împărțiri și licitații”, în doctrină se aprecia că ele au fost înlocuite de dispozițiile Decretului-Lege nr. 603/1943¹². Sub raportul competenței materiale, mulți ani nu s-a ridicat nici o problemă, deoarece judecătoria (numită o perioadă tribunal popular) a rămas instanța de drept comun pentru judecata în primă instanță.

⁸ Ministerul Justiției, *Codul de procedură civilă*. Edițiune oficială a textului integral, republicat în Monitorul oficial nr. 95 din 24 februarie 1948, Imprimeria Centrală, București, 1948, p. 120.

⁹ Ministerul Justiției, *Codul de procedură civilă – cu modificările aduse până la 30 septembrie 1979*, București, 1979, p. 150.

¹⁰ A se vedea: D. Băran, *Competința judecătoriilor*, București, Atelierele Curierul Judiciar, București, 1937, p. 261–263; P. Vasilescu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. II, Institutul de Arte Grafice Alexandru A. Țerek, Iași, 1940, p. 514–519.

¹¹ Gr. Porumb, *Codul de procedură civilă comentat și adnotat*, vol. I, Editura Științifică, București, 1960, p. 36.

¹² A se vedea, de pildă: Gr. Porumb, *op. cit.*, vol. II, p. 439; I. Stoenescu, S. Zilberstein, *Drept procesual civil. Căile de atac și procedurile speciale*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981, p. 134–135.

Prin Decretul nr. 52/1969 s-a lărgit competența de primă instanță a tribunalelor și s-a introdus și criteriul valorii, apreciindu-se în expunerea de motive că este necesar să se dea în competența acestor instanțe, spre a fi rezolvate în fond, anumite litigii cu o problematică mai dificilă, cât și acelea al căror obiect prezintă o valoare patrimonială ridicată¹³. În problema ce ne interesează, art. 2 pct. 1 lit. a prevedea că tribunalele județene judecă în primă instanță cererile al căror obiect are o valoare mai mare de 50 000 lei, sumă ridicată apoi la 150 000 lei, prin Decretul nr. 78/1972. Sub imperiul acestei reglementări, deși art. 657 era înscris în continuare în cod, competența materială pentru procesele de partaj s-a stabilit potrivit criteriului valorii¹⁴.

Prin Decretul nr. 365/1976 s-a renunțat la criteriul valorii în stabilirea competenței materiale și, din nou, partajul era întotdeauna, de competența judecătoreiei.

Legea nr. 59/1993 a reintrodus criteriul valorii în stabilirea competenței materiale și el s-a aplicat și în materia partajului judiciar, deși în cod era înscris, în continuare, art. 657. De la 1900 și până în anul 1948, tribunalul era instanță de drept comun în ce privește judecata de primă instanță, iar art. 691 (corespondentul actualului art. 657) stabilea competența în favoarea tribunalului. Dar nimeni, nici înainte de 1948 și nici după, în perioadele în care a funcționat criteriul valorii, nu a susținut că, în materia partajului succesoral, competența ar aparține numai tribunalului, respectiv judecătoreiei¹⁵. Ce a intervenit nou față de o poziție comună a doctrinei și jurisprudenței de zeci de ani, pentru a o modifica? Nimic din punct de vedere juridic. Poate doar motive de oportunitate.

În realitate, dispozițiile art. 657–667, care alcătuiesc secțiunea VI (Împărțeli și licitații), fiind înlocuite cu dispozițiile generale și mai simplificate din Decretul-Lege nr. 603/1943, au fost abrogate implicit, motiv pentru care ele nu mai puteau fi reactivate decât în baza unei dispoziții speciale, ceea ce Legea nr. 18/1948 nu a făcut-o. Cât privește art. 691 (devenit art. 657 după republicare) și acesta a fost abrogat, împreună cu întreaga secțiune, prin același act normativ, ceea ce înseamnă că instanța supremă a făcut aplicația unui text care nu mai există din punct de vedere juridic. Trei argumente de text se pot aduce în acest sens:

¹³ A se vedea „Monitorul oficial”, partea I, nr. 16 din 13 ianuarie 1969.

¹⁴ A se vedea, de exemplu: Trib. Suprem, s. civ., dec. nr. 1494/1969, în *Culegere de decizii* 1969, p. 225; dec. nr. 1133/1971, în *Culegere de decizii* 1971, p. 184 și dec. nr. 1211/1974, în *Culegere de decizii* 1974, p. 253.

¹⁵ A se vedea, pentru aplicarea criteriului valorii în procesele de partaj: T. Carabașiu, *Partajul*, Editura Muntenia, Constanța, 1997, p. 68; V. M. Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. II, Editura Național, București, 1997, p. 546; I. Leș, *Principii și instituții de drept procesual civil*, vol. III, Editura Lumina Lex, București, 1999, p. 175; V. M. Ciucă, *Procedura partajului succesoral*, Editura Polirom, Iași, 1997, p. 141.

– Întâi, cum am văzut, competența în materia împărțelilor de orice fel, nu numai a celor succesoriale, a fost stabilită prin art. 16 din Decretul-Lege nr. 603/1943; or, între două texte care au același obiect, prioritate va avea cel care este de dată mai recentă, legiuitorul admițând, și aici, că sediul competenței materiale în acest caz este cel stabilit de art. 16;

– Apoi, art. 17 din aceeași lege declară în terminis că „Dispozițiunile legii de față se completează cu dispozițiunile de drept comun, în măsura în care nu sunt contrare acestei legi” (s.n. – V.M.C.; M.N.); or, contrar art. 657 C.pr.civ. (fost art. 691) este tocmai art. 16;

– În sfârșit, conform art. 9 alin. 2 din același act normativ, „încheierea de scoatere în vânzare este supusă apelului sau recursului potrivit art. 16 și nu se va executa decât după ce va rămâne definitivă” (s.n. – V.M.; M.N.); această dispoziție legală întărește teza potrivit căreia, în materia cererilor de împărțea, competența specială este determinată exclusiv de art. 16, iar nu și de art. 657 (fost 691) C.pr.civ.¹⁶

Așa fiind, socotim că dispozițiile art. 657–667 fiind abrogate în anul 1943, reproducerea lor în edițiile oficiale ale Codului de procedură civilă este eronată, chiar dacă este însoțită de o notă așa-zis explicativă. Reproducerea mecanică în cod a unor texte abrogate nu poate fundamenta și nici justifica decizia Curții Supreme de Justiție adnotate. Ea constituie un exemplu de depășire a atribuțiilor puterii judecătorești. Într-adevăr, în doctrina interbelică, dar și mai recent, s-a precizat că puterea judecătorească comite un exces de putere în situațiile în care: 1) săvârșește un act pe care numai puterea legislativă sau executivă îl poate face; 2) când consfințește cu valoare legală texte abrogate; 3) când contestă puterea legiuită altor texte în vigoare; 4) când critică pe legiuitor; 5) când face presiuni asupra legiuitorului¹⁷.

S-ar putea pune problema dacă această soluție a instanței supreme nu este rodul faptului că, în prezent, atât în doctrina occidentală¹⁸, cât și în cea

¹⁶ În prezent, după abrogarea art. 16, trimiterea făcută de art. 9 alin. 2 trebuie înțeleasă ca referindu-se la dispozițiile generale ale Codului de procedură civilă (art. 282 și 299 combinat cu art. 1 pct. 1 lit. b), iar nu la art. 657.

¹⁷ A se vedea: C. Hamangiu, R. Hutschseker, G. Iuliu, *Recursul în casație și contenciosul administrativ*, Editura Ciomei, București, 1920, p. 299; Gh. Nedici, C. Gr. C. Zotta, *Recursul în casare*, București, Tipografia ziarului „Universul”, București, 1935, p. 142; Curtea Constituțională a României, Avizul consultativ nr. 1 din 5 iulie 1994 privind propunerea de suspendare din funcție a președintelui României, în „Monitorul oficial al României”, partea a II-a, nr. 166 din 16 iulie 1994.

¹⁸ A se vedea P. Oriante, *Les standards et le pouvoir du juge*, în „Théorie et pratique de fonction des juges, Schéma du cours et notes de lecture” de J. Van Comfarnelle, Université Catholique de Louvain, Faculté de Droit, 1990–1991, p. 176–191; T. Renoux, *Le Conseil Constitutionnel et l'autorité judiciaire*, Éd. Economica, Paris, 1984, p. 28–29; Marie-Claire Ponthoreau, *La reconnaissance des droits non écrits par les cours constitutionnelles italiennes et françaises. Essai sur le pouvoir créateur du juge constitutionnel*, Éd. Economica, Paris, 1994, p. 149 și p. 217–219.

română¹⁹ se vorbește de „puterea suverană”, „puterea discreționară” sau „puterea creatoare a judecătorului”. Trebuie observat însă că puterea discreționară este oferită de lege judecătorului în acele situații în care îi dau posibilitatea să aleagă, după aprecierea sa, între mai multe soluții posibile, aplicabile la speța concretă, fie datorită faptului că legea folosește în ipoteza sau dispoziția normei juridice noțiuni suple, elastice (de pildă: „bun părinte de familie”, „bun proprietar”, „interesul copilului”, „neglijență gravă”, „comportare abuzivă”, „cruzimi sau injurii grave”), fie pentru că lipsește ipoteza sau aceasta are un caracter incomplet²⁰. Chiar și în aceste situații, în care judecătorului i se recunoaște o putere discreționară, un rol creator, în doctrină se subliniază că aceasta nu poate duce la recunoașterea dreptului de a face din justiție un instrument de transformare a societății, care să anticipeze în privința unor reforme eventuale sau să favorizeze anumite categorii de justițiabili²¹. Și, desigur, adăugăm noi, nu este posibil nici ca puterea judecătorească să refuze aplicarea unor dispoziții legale în vigoare, modificându-le indirect prin interpretări vădit contrare sau înlocuindu-le cu prevederi abrogate. Or, prin decizia adnotată, Curtea Supremă de Justiție s-a substituit legiuitorului, pentru a-și restrânge propria competență de judecată. Argumentele de oportunitate care ar putea justifica un atare procedeu – lipsă de spațiu, lipsă de judecători, supraaglomerare etc. – nu pot fi contrapuse principiului separației puterilor în stat și nici principiului legalității. Potrivit art. 16 alin. 2 din Constituție, nimeni nu este mai presus de lege. Dacă instanța supremă aprecia că actuala reglementare a competenței duce la o supraîncărcare a ei, ar fi fost firesc ca, în temeiul art. 56 din Legea 56/1993, legea sa organică, să sesizeze ministrului justiției necesitatea îmbunătățirii legislației și deci modificarea textelor referitoare la competență, iar nu să reînvie un text abrogat cu peste 50 de ani în urmă²².

Decizia adnotată – în care surprindem nesocotirea unor principii fundamentale ale procesului și o interpretare forțată și discutabilă, care urmărește, în realitate, degrevarea Curții Supreme de Justiție fără intervenția legiuitorului – ne îngrijorează pentru că, și în alte situații, instanța de vârf a sistemului nostru judecătorec a modificat texte de lege de o claritate fără reproș. Este suficient să ne referim la deciziile cu privire la competența de a soluționa recursul prevăzut

¹⁹ T. Drăganu, *Introducere în teoria și practica statului de drept*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1992, p. 186–201.

²⁰ A se vedea, mai pe larg, V. M. Ciobanu, *op. cit.*, vol. I, p. 146–148.

²¹ A se vedea J. L. Bergel, *Théorie générale du droit*, Éd. Dalloz, Paris, 1988, p. 311.

²² Reamintim însă că și în cadrul actualei reglementări a competenței, Curtea Supremă de Justiție nu-și poate realiza obiectivul înscris în art. 1 alin. 2 din legea sa organică, de a urmări aplicarea corectă și unitară a legilor de către toate instanțele; a se vedea, pentru critica acestei reglementări, V.M. Ciobanu, *op. cit.*, vol. I, p. 419–422.

de art. 4 din Legea nr. 29/1990²³ și la Decizia nr. II/1995, pronunțată într-un recurs în interesul legii, care viza competența de autorizare a funcționării societăților comerciale²⁴.

dr. VIOREL MIHAI CIOBANU
Profesor – Facultatea de Drept,
Universitatea din București

MARIAN NICOLAE
Asistent univ. – Facultatea de Drept,
Universitatea din București

²³ A se vedea, de exemplu, Curtea Supremă de Justiție, s. cont. adm., dec. nr. 86/1994, în „Dreptul” nr. 8/1994, p. 78. Pentru critica acestei soluții, a se vedea: Ș. Beligrădeanu, *Instanța competentă să soluționeze – în temeiul Legii nr. 29/1990 – recursul împotriva actelor administrativ-jurisdicționale*, în „Dreptul” nr. 8/1994, p. 34–39; V. M. Ciobanu, *op. cit.*, vol. I, p. 393–394; I. Deleanu, *Procedură civilă*, I, Editura Sevo-Sat, Arad, 1999, p. 340–342.

²⁴ Publicată în „Dreptul” nr. 9/1995, p. 83–85, iar pentru critica soluției, a se vedea: V. M. Ciobanu, *op. cit.*, vol. I, p. 406–407; I. Deleanu, *op. cit.*, p. 383; I. Leș, *Principii și instituții de drept procesual civil*, vol. I, Editura Lumina Lex, București, 1998, p. 297.